

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
IBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

De. 8.

25.

LVDVS LI-
TERARVM APVD
CHEMNICIVM MISNIAE, QVA
RATIONE ADMINI-
STRETVR,
ADAMI SIBERI.

Ca 1712

ITEM,
PRAECEPTA MORVM
ac uitæ Isocratis ad Demoni-
cum, cum interpre-
tatione
ANDREAE SIDELII.

De Calendis, Nonis, Idibus, quomodo ue-
terum & usitato more scribantur.

*Syntaxis partium Orationis, omnium
breuissima.*

LIPSIÆ
IN OFFICINA HAEREDVM
VALENTINI PAPÆ.
ANNO
M. D. LXI.

A. S.

*Cum misera uita uis duros mille labores
Vna comprænsos dicere uoce? SCHOLA.*

AD IVENTVTEM
Kempnicianam.

I. F.

*Quis docti probat ordinem Siberi
Quo prodesse tibi cupit iuuentus
Vernans? optima turba doctiorum
Hi norunt, ualeat quid ordo rectus.
Qui cunctis adhibendus est in actis
Quare sit studium boni Siberi
Antiquum tibi, si uoles perennem
Ex his artibus ut feras honorem.*

I

ADAMVS SIBERVS
LECTORIS.

REcte facit sapienterq; prudentis-
simus Senatus noster, qui & con-
stituit primum in hac Repub. Scho-
lam studiorum puerilium, et nihil pri-
us nunc aut antiquius sibi illius con-
seruatione ducit: etenim cum quasi
officina quaedam sint scholæ, in qui-
bus artium & doctrinæ cultura, cum
ad Ecclesiasticas, tum ciuiles functi-
ones prima ætas formetur: præclare
nimirum intelligit, Ecclesiæ pariter ac
Reipub. felicitatem puerili disciplina
Iudoq; literarum contineri. Cuius
mandata nobis cum sit hoc tempore
curatio publicis literis, quo nota sit
ea omnibus, administrationis nostræ,
quam sequimur, formam rationemq;
perscribemus. Tu quisquis es, hæc
boni consule, ac studijs laboribusq;
& nostris & puericiæ be-
ne precare.

Vale.

A 2

DE

L I T E R A R V M
D E O R D I N I B V S S E V
Classibus.

- I. **V**Niuerſa diſcentium multitudo, in quinque ordines ſeu claſſes diſgeſta eſt, ea res quantum & utilitatis habeat dicere non eſt neceſſe, quæ enim temere, & ſine certo ſunt ordine, recte fieri neſtquam poſſe, & conſentiens doctorum ac prudentum omnium iudicium, & uita ipſa rerumque maximarum uſus teſtantur. Ordines ipſi quibus ſinguli præceptores præfeciti ſunt, per decurias diſtinguuntur, ex quibus decuriones deligimus animaduerſores morum, officiorumque exactores.
- II. **P**oſtremus ordo, hoc eſt, quintus, pueros nouicios & nunc primum e ſinu materno in ludum deductos continet. Iſ literarum figuræ, coniunctiones, ſoni, nec non ducendi ipſas & repræſentandi ratio traduntur. Exercentur præterea in primis elementis Chriſtianæ religionis, quæ nuda huic claſſi,

classi, & sine apposita explicatione proponuntur.

Qui literis & literarum connexionibus cognitis legendo scribendoque exercentur, in quarto comprehenduntur ordine, & in manibus habent libellum quibus doctrina pietatis Latino sermone exposita est, & declinationum coniugationumque formulas, quas dum saepius legendo iterant, fit ut translatis postea ad classem proximam, minore negotio percipere illa, & memoria continere possint.

III.

Tertius ordo eorum est, qui nominum & uerborum inflexiones mandant memoriae, & partes ipsas orationis internoscere docentur, quarum ut multa illis exempla suppeditent, proponuntur eis Epistolae Ciceronis breuiores facilioresque, quales sunt, quae ad genus demonstratiuum pertinent, Commendatitiae. Eae dissoluantur, & flectuntur uarianturque uerba

IIII.

A 3

ba

ba singula, eaq̄ rursus cōiunguntur, & uniuscuiusq̄ consecutionis ratio demonstratur, ita tamen si prius regulas Grammatices easq̄ communiores didicerint. Sed & Sententias sermone quotidiano propositas formis Latinis cōmutare eos docet præceptor, qui huic curiæ præpositus est. Interdum carmen aliquod, sed & breue & casti alicuius Poëtæ explicat. Ideo uidelicet, ut quamuis consuetudine magis quam ratione, modulari tamen uersus, & inter initia studiorum numerosum illud & concinnum in poetis admirari pariter & obseruare discant, ornamentum postea sermonibus & scriptis futurum.

IIII. Qui ad secundum ordinem ascenderunt, hīs uberius & diligentius explicatur ea Grammatices pars, qua discrimina generum, uarietates & incrementa casuum, uerborumq̄ præterita & supina continentur: adijciuntur etiam regulæ faciendæ orationis, & præcepta quæ ad syllabarum tempora

pora & motus uersuumq; rationem pertinent. Præleguntur huic classi Bucolica Virgilij & Ciceronis Epistolæ generis suaforij & iudicialis, in quibus explicandis eadem dissoluendi ratio à præceptoribus, quæ in superioribus, obseruatur: accedit interdum enarratio elegiæ alicuius ex Tibullo, aut epistolæ ex Ouidio. Quid? quod ut ad linguæ Græcæ cognitionem paulatim deducantur pueri, prima quoq; rudimenta eius linguæ tradimus in hoc ordine, addita Aesopicarum aliquot fabularum explicatione. Quod ad styllum attinet, aut epistolia scribunt hi pueri, aut transposita & disiecta bonorum carminum uerba, suis numeris restitunt, aut etiam ipsi uersus iam facere moluntur.

Primo in ordine explicatio Gram-

V.

A 4

Offi

Officijs, præterea Aeneis Virgilij & Terentius. Ex Græcis, Isocratis libellus de moribus, & Luciani aliquot Dialogi minus scurriles. At quia propositis materijs diuersarum scriptio- num, maiore cum cura & diligentia, quam in classibus inferioribus sty- lum exercere huius ordinis pueros cogimus, quo de præceptis artium scripta sua formare incipiant, Diale- ctices & Rhetorices initia quam sim- plicissime, & ad captum discipulorum maxime apposite, illis proponimus. Atque his quidem septis quasi ac ter- minis totum nobis studiorum pueri- lium curriculum includitur. Nam doctrinam de motibus corporum cœ- lestium, de ijs quæ gignuntur in aëre, de Mathematicum principijs, quibus hoc tempore semidocti quidam in scholis se apud imperitam multitu- dinem mirifice efferunt, adeo nobis in ludo nostro tradenda non puta- mus, ut nequaquam infeliciter nos operam in pueris erudiendis posuif- se

se nostram existimemus, Si ad medi-
ocrem tantum Latinæ & puræ orati-
onis facultatem eos perducamus.

DE DOCENDI
ratione.

Docendi rationem eam sequimur,
qua & doctissimos quosq; cum no-
stræ tum superioris ætatis usos esse
constat: & multa præclara ingenia
ad eruditionis præstantiam uidemus
peruenisse: ea est huiusmodi: Vt, quia
præcipue quidem pietas & honestas,
secundum has uero Latina & diluci-
da oratio, finis debet esse eius educa-
tionis in literis, quæ in nostris scholis
pueritiæ adhibetur: cum in docendis
artibus, tum explicandis autoribus,
id unum spectent præceptores: ut
quam breuissima & expeditissima
uia ad Latini & puri sermonis facul-
tatem fidei suæ commissos discipu-
los deducant. Per certos ergo nos
contestatosq; gradus, in artibus qui-

A 5 dem

dem (nam eæ in animos puerorum sensim instillari debent, non aliter quam in uasa angustiora liquores) facilia primum tradimus, quæ ubi perdidicisse pueros animaduertimus, tum demum docemus etiam difficiliora: in autoribus uero id præcipue studemus, ut sensa scriptorum intelligant, uerborum tam coniuñctorum quam singulorum uim naturamq̃, & quibus in similibus negocijs uti illis possint, cognoscant. Si quid loci obscurioris incidet, in eo explicando id solum adducimus, quod præsentis instituti ratio postulat: quæ ad susceptæ tractationis cognitionem haud pertinent, afferre nõ laboramus: nam omnia uno in loco docere, omnia infantia balbucienti inculcare, ac sine modo, sine lege, sine ratione obtrudere, ut modestissime dicam, bonorũ præceptorum esse non uidetur.

DE HORIS QUIBVS
prælegitur.

Horis

Horis docemus antemeridiano tempore duabus, post meridiano uero tribus, sed his minime continentibus. Semper enim, nisi cum in Musicis exercentur pueri, absoluta aliqua prælectione, hora uacua interponitur, cuius pars prior, mane quidem datur lectioni historiae alicuius ex sacris Biblijs & precibus, à prandio uero, dum classium aliqua templum ingressa, uespertinos hymnos decantat DEO, cognoscendis delictis scholasticis: altera uero pars libera plane relinquatur, ut pueri ea, quæ explicatione præceptorum acceperunt, inter se repetere possint.

DE REPETITIONIBVS PVBLICIS,
Ordinumq; progressionibus.

Sed nec quotidie solum quæ uacua relinquuntur horæ duæ: uerum singulis etiam hebdomadis dies integer lectionum repetitioni impenditur:

ditur: in qua repetitione, cum ea omnia quæ ante illum diem explicata sunt, tum præcipue artium præcepta ab initio reuocantur, ut sine quibus nisi firma perpetuaq; teneantur memoria, literarum & doctrinæ profectus constare nullus possit. Quia uero multum excitat pueros, cum quantum profecerint animaduertunt, ideo bis quotannis solennis studiorum instituitur censura. In ea de singulorum diligentia in pietate & literis fit iudicium, & qui diligentiores fuisse, & maiores in suis classibus profectus fecisse deprehenduntur, ijs ad superiores ordines ascensus conceditur.

DE STYLI EXERCITIO, ET
emendatione scripto-
rum.

Latinam & dilucidam orationem finem esse debere studiorum puerilium antea diximus: ad quem finem cum sine assidua diligentiq; styli exerci-

ercitatione perueniri non possit, in
eam rem omnibus uiribus incumbi-
mus, ut saepe, & cum cura scribant
pueri: atque ut sciant unde capienda
sint illis uocabula & formæ senten-
tiarum, eruimus fere (id enim doctis-
simo cuiq; uidemus placere) argu-
menta scribendi ex ijs autoribus qui
ipsis præleguntur, eaq; primis quasi
lineis adumbrata proponimus. In e-
mendando non solum expurgamus
uicia barbarissimi atq; solœcismi, sed
admonemus etiam discentes eorum
quæ dure & horride, quæ inusitate,
quæ contorte, quæ obscure, quæ ex-
iliter, quæ affectate tumideq; sunt di-
cta, uerum ea tamen dexteritate com-
moditateq;, ut non pauca sæpenu-
mero dissimulemus, ne si omnia uellica-
ri à nobis uideant, animum desponde-
ant pueri, & infaustum execrentur
laborem.

DE DIEBUS FESTIS.

Diebus

Diebus Festis ad publicas conciones & ceremonias deducitur tota multitudo scholasticorum, quibus ut quam modestissime & cum silentio intersint sedulo operam dant præceptores. Is dies qui festum præcedit, Evangeliorum & Catechismi explanationi tribuitur: Atque ita primus & postremus dies DEO, intermedij vero bonarum artium studijs, sed ad DEI gloriam illustrandam susceptis dicantur.

ΙΣΟΚΡΑ

ΙΣΟΚΡΑ

ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΥ

νικου λόγου παλαι

νετικός.

Ν πολλοῖς μὲν ὡς Δη-
μόνικε πολὺ διεσώ-
σας εὐρέθμεν, τὰς τε
τῶν παλαιῶν γνώ-
μας, καὶ τὰς τῶν φά-
λων διανοίας. πολὺ
δὲ μεγίστη διαφοράν

εὐλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθεί-
αις. οἱ μὲν γὰρ αὖτε φίλους πρὸντας μόνον
τιμῶσιν: οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγα-
πῶσι. καὶ τὰς μὲν τῶν φάλων συνηθείας,
ὀλίγῃ χρόνῃ διελύσει, τὰς δὲ τῶν πα-
λαιῶν φιλίας, ὅδ' αὖν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλεί-
ψει. ἠγόμενον δὲν πρὸς αὖτε δόξης ὁ-
ρεγομένης καὶ παιδείας ἀντιποιουμένης
τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ μὴ τῶν φάλων εἰς
μιμητάς: ἀπέσαλκάν τινι δὲ τὸν λόγον
δώρω. τεκμήριον μὲν εἶπε πρὸς ἡμᾶς φι-
λίας, σημεῖον δὲ εἶπε πρὸς ἰππὸνικον συνη-
θείας.

θείας. πρέπει γὰρ αὐτὴ παιδείας ὡσαύτῃ φι-
 λίας, ὅτι καὶ φιλικίας φιλικῆς
 λιθηρονομίῃ. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην, ἡμῶν
 συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν πρῶτον καιρὸν
 συναγωνιζόμενον, σὺ μὲν γὰρ παιδείας
 ἐπιθυμῆς, ἐγὼ δὲ παιδείαν ἄλλους ἐπι-
 χειρῶν: καὶ σὺ μὲν ἀκμῶν φιλοσοφίας, ἐγὼ
 δὲ αὐτὴν φιλοσοφίας ἐπανορθῶ. ὅτι μὲν
 ἐν πρῶτῳ αὐτῶν φίλους αὐτῶν προτρέπει-
 λὸς λόγους συγγράφουσι, καλὸν μὲν ὄργον
 ἐπιχειρῶσιν, ὅ μὲν πρὸς γὰρ κέρτισον φι-
 λικίας διατρέβουσι. ὅτι δὲ τοῖς νεω-
 τέροις ἀσηγοῦνται μὴ δὲ ὡς τὴν δεινότη-
 τητα τὴν γὰρ τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ'
 ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἡθῆ αὐτῶν αἰοῖ πεφυ-
 κῆσαι διόξουσι, τοσούτω μᾶλλον ἐκάνων αὐτῶν
 ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ὑπὸ λό-
 γου μόνου πρᾶκτοῦσιν, οἱ δὲ καὶ τὸν τρό-
 που αὐτῶν ἐπανορθῶσιν. διόπερ ἡμῶν οὐ
 πρᾶκτοῦσιν εὐρόντου, ἀλλὰ πρᾶκτοῦσιν γὰρ
 ψαυτῶν μέλλομεν εἰ συμβελεύουσι, ὡς κερ-
 αὐτῶν νεωτέρους ὁρῶμεν, καὶ τίνων ὄργων
 ἀπέχεσθαι, καὶ ποίοις πσίμ ἀνθρώποις ὁμι-
 λῆν, καὶ πῶς τὸν αὐτῶν βίον οἰκονομεῖν.
 ὅτι γὰρ τὸ βίον ταύτῃ τὴν ὁδὸν ἐπορεύ-
 ομεν

θυγατρῶν

θησαυρὸς τοι μόνος ἐν ἀρετῆς ἐπιπέδαι γνη-
 σίως ἠδ' ὠνήθησαυρῶν. ἥς δὲ κτῆμα σεμνότε-
 ρον, ὅδε βεβαϊότερον ὄσι. καὶ μὴ μὲν γὰρ,
 ἢ χρόνον ἀνάλωσεν, ἢ νόσον ἐμάρανε. πλὴ-
 τ' οὖν διακρίσας μάλλον, ἢ καλοκαγαθίας
 ὑπερέτης ὄσι, ἐξουσίαν μὲν τῆς ῥαθυμίας
 πρᾶσκαυάζωρ, ὑπὸ δὲ τὰς ἠδ' ὄσις αὐτὸς νέος
 πρᾶκαυάζωρ. ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως
 ὠφέλησεν, ἀνδρὶ δὲ ταύτης πλείω αὐτὸς ἔχον-
 τας ἐβλάψεν. καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσ-
 κοιούτων, ἐκόσμησε. ταῖς δὲ ἐν ψυχῆς ἐ-
 πιμελείαις ἐπεσκότησεν, ἢ δὲ ἐν ἀρετῆς
 λιτῆσι οἷς αὐτὸ ἀκιδήλως γὰρ ταῖς διανοί-
 ας σιωπηθῆ, μόνη μὲν συγγρησκή. πλὴ-
 τ' οὖν δὲ ἐρέτη, χρησιμότερα δὲ ὑγυμίας
 ὄσι. τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύατα διανατὰ
 καθιστῶσα. τὰ δὲ τῶν πλείων φοβερὰ θαρ-
 σαλέως ὑπομνήσασα. καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψό-
 γον, τὸν δὲ πόνον ἐπαινον ἠγυμνήσασα. ῥά-
 διορ δὲ τὸ τοῦ καταμαθεῖν ὄσι, ἔκτε τῶν
 ἠρακλέως ἀδελφῶν καὶ τῶν θεσέως ὄσι,
 οἷς ἢ τὸν τρόπον ἀρετῆς τηλικῶτον ὑδλο-
 ξίας χαρακτηριστῆρα τοῖς ὄσις ἐπέβαλιν. ὡς
 τε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον διύαδα λή-
 θω ἐμποιῆσαι τῶν ἐκάνοις πεπραγμῶν.

B

ὁ μὲν

ὁ μὲν ἄλλὰ καὶ ταῖς τοῦ πατρὸς προαιρέ-
 σεις ἀναμνηθεὶς οἰκίου καὶ λαλὸν ἕξαι πα-
 ράδειγμα τῶν ὑπὸ ἐμῶν λεγομένων. ὁ δὲ γὰρ
 ὀλιγοῦν φιλαρετῆς, ὁ δὲ ῥαθυμῶν διετέ-
 λεσε τὸν βίον. ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πό-
 νοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τὸς λιπυρίας
 ὑπέμεινε. ὁ δὲ τὸν πλεόντων παρακαίρωσ
 ἠγάπα, ἀλλ' ἀπῆλαυε μὲν τῶν παρόντων
 ἀγαθῶν ὡς θνητὸς ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρ-
 χόντων ὡς ἀθάνατος. ὁ δὲ ταπεινῶς δι-
 ῶκε τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκαλός τε
 ἦν καὶ μεγαλοπρεπῆς, καὶ τοῖς φίλοις κοι-
 νός: καὶ μάλλον ἐθαύμαζε τὸς πόδι αὐτὸν
 σποδίζοντας, ἢ τὸς τῶν γῆν προσήκου-
 τας. ἠγάτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίαν πολλῶ
 κρείττω φύσιν νόμου, καὶ τρόπον γῆν,
 καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης. ἐπιλίποισ δ' αὖ
 ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πᾶσαι τὰς ἐκείνῃ
 πράξεις καταειθυσάμεθα. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀ-
 κριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώθη-
 μεν, δ᾿ ἄγμα δὲ φιλιππονίκε φύσεως νυῖ
 ἐξηνλώχευεν, πρὸς ὃ δ' αὖ ζῆρ σε, ὡπὸρ
 πρὸς παράδειγμα. νόμον μὲν τὸν ἐκείνῃ τρό-
 πον ἠγασάμενον, μιμητικῶ δὲ καὶ ζηλωτικῶ
 φιλιππονίκε ἀρετῆς γηνομένου. ἀχρεόν
 γὰρ

γὰρ τὸς μὲν γραφαῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ
 τῶν ζώων· τὸς δὲ παῖδας μὴ μιμῆσαι τὸς
 παρδ' αἰὸς τῶν γονέων. ἡ γὰρ δὲ μηδὲν τῶν
 ἀθλητῶν ἔτω προσήκειν ὑπὲρ τὸς ἀνταγω-
 νιστὰς ἀσκήν, ὡς βισκοπῶν ὅπως ἐφάμιλλ-
 λῶ γνήσιον τοῖς τῶν πατρὸς ἐπιτηδύμα-
 σιν. ἔτῳ δὲ τῶν γνώμων ἀδύνατον δια-
 τεθῆναι τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκασ-
 μάτων πεπληρωμένον. τὰ μὲν γὰρ σώμα-
 τα τοῖς συμμετροῖς νόμοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς
 παρδ' αἰοῖς λόγοις αὐξεῖται πύφουκε. Διό-
 πρ' ἐγὼ σοι παρδ' αἰομαι σιυτόμως ἔποθε-
 δαι, δ' ἔτῳ αὖ μοι διοκοῖς ἐπιτηδύμα-
 των πλεῖστον πρὸς ἀρετῶν ἐπιδουῶναι, καὶ
 πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ἀνθρώποις ἰσο-
 κημεῖναι.

I.

πρῶτον μὲν ἐν ἰσοπέδῃ τὰ πρὸς τὸς θε-
 ὸς, μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμ-
 μνήων. ἐκείνο μὲν γὰρ εἴ τι τῶν χρημάτων ἰσο-
 ποείας σημεῖον, τῶν δὲ εἴ τι τῶν τρόπων
 καλοκαγαθίας τεκμήριον.

II.

τίμα τὸ δαιμόνιον αἰ μὲν, μάλιστ' αὖ δὲ
 μετὰ τῆς πόλεως. οὕτω γὰρ δόξῃς ἄμα

τε τοῖς θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν.

III.

ποιᾷ τὸ γένος πόδι αὐτῶν γονῶν, οἷος αὐτῶν
δύξαιτο πόδι σεαυτῶν γυνέσθαι αὐτῶν αὐτῶν
παίδας.

IIII.

ἄσκη τῶν πόδι τὸ σῶμα γυμνασίῳ, μὴ
τὰ πρὸς τὴν ψυχῆν, ἄλλα τὰ πρὸς τὴν ὑ-
γίαιαν συμφέροντα. τούτοις δὲ αὐτῶν ἐπιτυγ-
χάνοις, ἐλάτοις τῶν πόνων, ἐπιπονῶν δὲ ὑ-
πέρβουλον.

V.

μὴ τε γέλωτα προπετῆ σέργει, μὴ τε λό-
γον μετὰ θράους ἀποδέχου. τὸ μὲν γὰρ ἀ-
νόητον, τὸ τε μαυικόν.

VI.

ἂ ποιῶν ἀεχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέ-
γειν εἶν καλόν.

VII.

ἔθιζε σεαυτῶν εἶν μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ
σιώνον, δι' ἐκείνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ
τιτὸ φρόνιμον εἶν δόξαις.

VIII.

ἢ γὰρ μάλα σεαυτῶν πρέπει λόσμον,
ἀεχρῶν

αἰχιῦλω, δικαιοσύλω, σωφροσύλω, τῶ
 τοῖς γὰρ ἅπασιν δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶ
 νεωτέρωμ ἡθῶ.

IX.

μηδέποτε μηδὲν ἀχρόν ποιήσας, ἔλπι-
 ζε λήσαιμ: καὶ γὰρ αὐτὸν εὖ ἄλλως λάθης,
 αὐτῶ γε σωηθήσας.

X.

τὸν μὲν θεὸν φοβῶ. εὖ δὲ γονῆς τίμα-
 τοὺς δὲ φίλους αἰχιῦου. τοῖς δὲ νόμοις
 πείθου.

XI.

τὰς εἰδονὰς θύρουε τὰς μετὰ δόξης.
 τῶν γὰρ σὺ τῶ καλῶ μὲν ἀρίστον, ἄ-
 νδρ δὲ τῶν κακίστον.

XII.

ἔλαβῶ τὰς διαβολὰς, καὶ ψευδῆς
 ὄσιν. οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀ-
 γνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπου-
 σιν.

XIII.

ἅπαντα δόκη ποιῶμ, ὡς μηδὲν ἀ λή-
 σωμ. καὶ γὰρ αὐτὸ πᾶντα κρύψης, ὕστε-
 ρον ὀφθήσῃ.

XIIII.

B 3

μάλισθ

μάλις αὐτῶν ὑδοκιμοίης, ἢ φαίνοιο ταῦτα
 μὴ πράττων, ἢ τοῖς ἄλλοις αὐτῶν πράττειν
 ἐπιτιμώης.

XV.

ἔαν ἦς φιλομαθῆς, ἔσῃ πολυμαθῆς.

XVI.

ἂ μὲν ἐπίσασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέ-
 ταις, ἂ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάβανε
 ταῖς ἐπισήμαις. ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν ἀκῶ-
 σαντα χρῆσιμον λόγον μὴ μαυθάνειν, καὶ δε-
 δομένοντι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ
 λαβεῖν.

XVII.

ἡσυχάζου καὶ τὴν ἐν τῷ βίῳ χολίαν
 τὴν τῶν λόγων φιλοσοφίαν. ὅτι γὰρ τὰ
 τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὐρημλία συμβήσκει
 ταῖς σοφίαις μαυθάνειν.

XVIII.

ἡγὼ τῶν ἀκροσμάτων πολλὰ πολλῶν εἰν
 χρημάτων ἐρέτω. τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀ-
 πολείπει, τὰ δὲ πάντα τοῦ χρόνου πρᾶξι-
 νει. ὅτι γὰρ μόνον τῶν ἐπιτημάτων ἀθά-
 νατον.

XIX.

μὴ κατόκνη μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι
 πρὸς

πρὸς τὰς διδασκαίας τὴν χρῆσιμον ἐπαγγελ-
 λουμένης. ἀσχετὸν γὰρ τὰς ἄεμπόρους τῆς
 λικαῦτα πελάγη διαπεῖλαι, ὅτι καὶ τὸ
 πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπερβαίνει οὐσίαν: τὰς
 τε νεωτέρους μὴδὲ τὰς κατὰ γυνὴ πορείας
 ὑπομνήσκει ἐπὶ τῷ βελτίω καταχῆσαι τὴν
 ἑαυτῶν διάνοιαν.

XX.

τῷ μὲν τρόπῳ γίνεσθαι προσήγορος,
 τῷ δὲ λόγῳ ὑπὸ προσήγορος. ὅτι δὲ ὑπο-
 προσηγορίας ἢ τὸ προσφωνῆσαι τὰς ἀπαν-
 τῶντας, ὑπὸ προσηγορίας δὲ τὸ τοῖς λόγοις
 αὐτοῖς ἀκρίτως ἐπιτυγχάνει.

XXI.

ἡδύως μὲν ἔχει πρὸς ἀπαντάς, χρῶν δὲ
 τοῖς βελτίστοις. οὕτω γὰρ τοῖς μὲν ὅτι ἀ-
 πεχθῆς ἔσῃ, τοῖς δὲ φίλοις γνήσιον.

XXII.

τὰς ἐπιθυμίας μὴ τυκνᾶς ποιεῖ τοῖς αὐ-
 τοῖς, μὴ δὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν. πλησι-
 μονὴ γὰρ ἐπ' ἀπάντων.

XXIII.

γυμναζε σεαυτὸν νόμοις ἐκουσίοις,
 ὅπως αὐτὸν δυνάμει, καὶ τοῖς ἀκουσίοις ὑπο-
 μνήσκει.

B 4

ὑφ'

XXIII.

ὑφ' ὧν κρατᾶσθαι τὴν ψυχὴν ἀγχοῦν
 τούτων ἐγκράτεια ἀσκήσασθαι πάντων, κέρ-
 δας, ὀργῆς, ἠδονῆς, λύπης. ἔσθ' δὲ τοιῶ-
 τ' αὖ κέρδι μὲν εἶναι νομίζεις, δι' ὧν δύ-
 δοκίμησθαι ἀλλὰ μὴ δι' ὧν δύπορήσεις. τῆς ἡ
 ὀργῆς πρὸς ἀπλησίως ἔχεις πρὸς τὸς ἀμαρτάν-
 νοντας, ὡσπερ αὖ πρὸς αὐτὸν ἀμαρτάνου-
 σα καὶ τὸς ἄλλους ἔχεις ἀξιώσεως. γὰρ δὲ τοῖς
 τέρπνοις αὖ ἀγχοῦν ὑπολάβης τῶν μὲν
 οἰκετῶν ἀρχῆν, ταῖς δ' ἠδοναῖς διαλύειν.
 γὰρ δὲ τοῖς λυπηροῖς, αὖ τὰς τῶν ἄλλων ἀτυ-
 χίας ἐπιβλέπεις, καὶ σεαυτὸν ὡς ἀνθρώ-
 π' ὧν ὑπομιμνήσκεις.

XXV.

μᾶλλον τῆς τῶν λόγων, ἢ τὰς τῶν
 χρημάτων πρὸς ἀκαταθήκας: διὰ γὰρ τὸς
 ἀγαθὸς ἀνθρώπος τρόπον ὄρκου πιστότατον
 φαίνεται πρὸς ἐχομλίαν.

XXVI.

προσῆκον ἢ γὰρ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν,
 ὡσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν.

XXVII.

πρὸς τῶν ἀπορρήτων μηδ' ἐνὶ λέγει, πλὴν
 εἰ ἀν' ὁμοίως συμφέρη τὰς πράξεις σιωπᾶ-
 σθαι

ὅσα οἷτε ἔειπεν λέγοντι, ἡκάνοις τοῖς ἀκέραισι.

XXVIII.

ὅρατον ἐπακτὸν προσδέχου δὲ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν ἀπίας ἀειχρᾶς ἀπολύω, ἢ φίλους ἐκ λιנדύων διασώζω. ἦνεκα δὲ χρημάτων μηδ' ἴνα θεὸν ὁμῶς, μηδ' αὖ ἄνορκῶν μέλλης: δόξης γάρ τοῖς μὲν ἐπινοκῶν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχει.

XXIX.

μηδ' ἴνα φίλον ποιῶ πρὶν αὖ ἐξετάσης, πῶς λέχεται τοῖς προτέροις φίλοις: ἔλαπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ πόδι σε γνέσθαι τοῖς τοῖς, οἷον καὶ πόρι ἐκάνους γέγονε.

XXX.

Βραδέως μὲν φίλον γίνου, γινόμενον δὲ παρῶ διαμύνη. ὁμοίως γὰρ ἀειχρῶν μηδ' ἴνα φίλον ἔχει, καὶ πολλὰς ἐταίρους μεταλλάττει.

XXXI.

μητε μετὰ βλάβης παρῶ τῶν φίλων, μητε ἀπαρῶ εἶναι τῶν ἐταίρων θέλει. τίποτε ποιήσεις, αὖ μὴ δέομενον, τὸ δαῖδα προσποιῆ. πόρι τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορῥήτων ἀνακοίνου. μὴ τυχῶν μὲν γὰρ ἔδ' ἴνα βλαβήσῃ,

B 5

βίση,

ἔησεν τυχῶν ἢ μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν
ἐπισήσῃ.

XX XII.

δοκίμαζε τὰς φίλους ἕκτε φιλίᾳ τὸν
βίον ἀτυχίας, ἢ τῆς γὰρ τοῖς λιπιδύοις κοι
νωνίας. τὸ μὲν γὰρ χρυσίου γὰρ τῆς πνεύσεως
κιμάζομεν, τὰς ἢ φίλους γὰρ ταῖς ἀτυχίαις
διαγινώσκομεν.

XX XIII.

ἔτω δ' αὐτὸν ἀξίως χρῆσθαι τοῖς φίλοις, αὐτὸν
μὴ περιμύνης τὰς παρ' ἐκείνων δειήσεις,
ἀλλ' αὐτεπάγγελτος γὰρ τοῖς καιροῖς αὐτῶν
τοῖς βοηθῆς.

XX XIV.

ὁμοίως ἀεχρὸν νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶ
σαι ταῖς κακοποιίαις, ἢ τῶν φίλων ἠτῆ
σαι ταῖς δυσργεσίαις.

XX XV.

ἀποδέχεσθαι τῶν ἐταίρων μὴ μόνον τὰς αὐτῶν
κακοῖς δυσχράεινοντας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπὶ
τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας. πολλοὶ μὲν γὰρ
ἀτυχῶσι τοῖς φίλοις συμάχθονται, καλῶς
δ' ἐπ' ἀπῆσιν φθονοῦσι.

XX XVI.

τῶν ἀπόντων φίλων μέμνητο πρὸς τὰς
πρόνοιαν

πρόντας, ἵνα δοκῆς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

XXXVII.

εἶναι βούλη τὰ πόδι τὴν ἐδῆτα φιλόκαλον ἀλλὰ μὴ καλλωπισῆς, ὅτι γὰρ φιλόκαλον μὲν τὸ μεγαλοπρεπὲς, καλλωπισθῆναι τὸ πόριδρον.

XXXVIII.

ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν.

XXXIX.

καταφρόνη τῶν πόδι τὸν πλεῖστον αὐτοδαιμόνων, χρησθῆναι ἢ τοῖς ὑπαρχοῦσι μὴ δυναμῶν. πρῶτα πλῆσιον γὰρ οἱ τοῖδτοι πάσχουσιν, ὡς ὁρᾷ ἅτις ἵππον λιτήσαι καλῶν, κακῶς ἵππῶν ἐπισαμνῶν.

XL.

πειρῶ τὸν πλεῖστον χρήματα καὶ λιτήματα κατασκυδᾶσαι: ὅτι δὲ χρήματα μὲν τοῖς ἀπολάμναι ἐπισαμνῶσι, λιτήματα ἢ τοῖς χρησθῆναι δυναμῶσι.

XLI.

τίμα τὴν ὑπαρχοῦσαν ὅσιν δυοῖν γενεῶν, τότε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι, καὶ τὸ
 φίλω

Φίλω απουδαίω δυσυχοῦπι βοηθῆσαι.
πρὸς δ'ε τὸν ἄλλον βίον μηδ'γν ὑπερβαλε
λόντως, ἀλλὰ μετρίως αὐτὸν ἀγάπα.

XLII.

εἴργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτη δὲ τὰ βελο
πίω.

XLIII.

μηδ'γνι συμφορὰν ὀνειδίσης. κοινὴ γὰρ
ἢ τύχη: καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

XLIII.

τοὺς ἀγαθὸς ὑποίει. καλὸς γὰρ θυρανο
ρὸς πρὸς ἀνδρὶ απουδαίω χάρις ὀφειλομένη.

XLV.

κακὸς εὐποιῶν, ὅμοια πάσῃ τοῖς τὰς
ἀλλοτρίας λιύας σιτίζουσι. ἐκείνα τε γὰρ
τὸς διδόντας, ὡσπερ τὸς τυχόντας ὑ
λακτοῦσι: οἷτε κακοὶ τὸς ὠφελουῦτας,
ὡσπερ τὸς βλάπτοντας ἀδικῶσι.

XLVI.

μισθὸς τοὺς λολακδύοντας, ὡσπερ τοὺς
ἐξαπατῶντας. ἀμφοτέρω γὰρ πωιδύθῃς
τὸς τὸς πωιδύοντας ἀδικῶσι.

XLVII.

εἰὰν ἀποδέχη τῶν Φίλων τὸς πρὸς τὸ
φωυλότατόν σοι χαρίζομένης, ἔχ'ἔξαις γν
τῶν

ὅτι βίω τὸς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθάνομαι.
μύνης.

XLVIII.

γίνε πρὸς τὸς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς,
κὸς, ἀλλὰ μὴ σεμνός: τῶν μὲν γὰρ τὸν ἑωρ-
οπῆτικὸν ὄγκον μόλις αὐτοὶ δὲλοι καρτερή-
σασιν: τῶν δὲ τὸν ὁμιλητικὸν τρόπον ἀ-
παντῶν ἡδέως ἑποφέρουσι. ὁμιλητικὸς
δὲ ἔσῃ μὴ δύσφορος ὦρ, μηδὲ δύσἄρετος,
μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνηκτος μηδὲ πρὸς
τὰς τῶν πλησιάζόντων ὀργὰς τραχέως ἀ-
πάντων, μηδὲ αὐτὸς ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγ-
χάνωσι, ἀλλὰ θυμωμένοι μὲν αὐτοῖς ἕ-
κων, πεπαιωμένοι δὲ ἐν ὀργῆς ἐπιπλήτ-
των. μηδὲ πρὸς τὰ γελοῖα ἀποδιδάσκων, μη-
δὲ πρὸς τὰ ἀποδιδάσκοντες τοῖς γελοίοις χάρων.
τὸ γὰρ ἀκαίρον πανταχῶς λυπηρὸν. μὴ δὲ
τὰς χάρεις ἀχαίρως χαρίζομενοι, ὅπου
πάσχουσιν οἱ πολλοί, ποιουῦντες μὲν, ἀηδῶς
δὲ τοῖς φίλοις ἑποργουῦντες. μὴ φιλαί-
τιος ὦρ, βαρὺ γὰρ. μηδὲ φιλεπιτιμητής,
πρὸς ξυλικὸν γὰρ.

XLIX.

μάλις μὲν ὑλαβῶ τὰς ἐν τοῖς πότοις
σιωπίας. αὐτὸς δὲ ποτὲ τοῖς συμπέσει καί-
ρος,

ρὸς, ζῆανίσατο πρὸ μέθης: ὅταν γὰρ ὁ νῦν
 ὑπὸ οἴνου διαφθαρεῖ, ταυτὰ πάσῃ τοῖς ἄρ-
 μασι, τοῖς αὖτε λιγύχους ἀποβάλλουσιν: ἐκί-
 νατε γὰρ ἀτακτῶς φέρεται, διαμαρτάνον-
 τὰ τὴν ὀρθιότητων. ἢ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλ-
 λεται, διαφθαρέσης ἢ διανοίας.

L.

ἀθάνατα μὲν φρόνη βέλτε μεγαλόψυχοι
 εἶναι: θνητὰ δὲ βέλτε συμμέτρως τῶν ἐπαρχόν-
 των ἀπολαύειν.

L I.

ἡγὼ τὴν παιδείαν τοσούτω μᾶλλον ἀγα-
 θὸν εἶναι ἢ ἀπαιδουσίας, ὅσω τὸ μὲν ἀλ-
 λά μοχθηρὰ πάντως κερδαίνοντος πράτ-
 τουσιν. αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεζημίωσε αὖτε
 ἔχοντας. πολλὰ γὰρ ὅν τοῖς λόγοις ἐλύ-
 πησαν, τούτω τοῖς ὄρκοις τὴν τιμωρίαν ἐ-
 δόσαν.

L II.

ὅς αὖ βούληται ποιεῖν καὶ φίλους, ἀγαθὸν
 πλέγε πρὸς αὐτῶν πρὸς αὖτε ἀπαγγέλλον-
 τας, ἀρχὴ μὲν γὰρ φιλίας, ἔπαινος: ἔχ-
 θρας δὲ, ψόγος.

L III.

Βυλοτόμιον πρὸς ἀδελφάματα ποιῶ τὰ
 πρὸς ἐλεῖν

πρὸς ἐληλυθότα τῶν μελλόντων. ὃ γὰρ ἀφανέες ἐκ τοῦ φανερῶς ταχίστω ἔχει τὴν διάγνωσιν.

LIIII.

Βυλόμεν μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.

LV.

ἢ γὰρ κερὰ τισιν εἶναι, πρὸς μὲν θεῶν ὀτυχίαν, πρὸς δὲ ἡμῶν αὐτῶν ὀβελίαν.

LVI.

πρὸς ὧν αὐτῶν ἀρχαῖα παρρησιάζονται, βύλαι δὲ ἐπισὶ τῶν φίλων ἀνακοινώσονται, χρῶσι τοῖς λόγοις, ὡς πρὸς ἀλλοτρίοις τοῖς πράγμασι. ὅτι γὰρ τὴν ἐκείνων τὴν γνώμην ἀδύνατον, καὶ σεαυτὸν ὁ καταφανῆ ποιήσῃς. ὅταν δὲ ἔπαιρ τῶν σεαυτοῦ μέλησι τινὶ συμβυλόμενῃ σκόπῃ πρῶτον πῶς ἔπαιρ τῶν αὐτοῦ διοίκησιν. ὁ δὲ ἁπλοῶς διανοηθεὶς ἔπαιρ τῶν ἰδίων, ὁ δὲ ποτε ἁπλοῶς βυλόμενται πρὸς τῶν ἀλλοτρίων. ὅτι δὲ αὐτῶν μάλα βυλόμενται πρὸς ξυμβάντων, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβελίας ἐπιβλέψῃς. καὶ γὰρ τῆς ὑγείας πλείω ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρώστιας ἀναμνησθῶμεν.

μιμῶ

LVII.

μιμῶ τὰ τῶν βασιλέων ἠθῆ, καὶ δίωκε
τὰ ἐκείνων ἐπιτηδύματα. δόξης γὰρ αὐ-
τὸς ἀποδέχεται καὶ ζηλοῦν. ὥσ τε σοι συμ-
βήσεται πρὸς τὴν πλῆθὸς μάλλον εὐδο-
κιμῆν, καὶ τὴν παρ' ἐκείνων δύνωσαν βε-
βαιωτόραν ἔχειν.

LVIII.

πάθος μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν
βασιλέων καμύνοις. ἰχυρότατον μὲν τοῖς
νόμοις ἦγε, τὸν ἐκείνων τρόπον. ὡσαύτῃ γὰρ
τὸν γνῶν δημοκρατία πολιτεύμενον, τὸ πλῆ-
θος δ' αὖθροαπύειν, ὅτῳ καὶ τὸν γνῶν μοναρχία
κατοικουῦται τὸν βασιλέα προσήκει
θαυμάζειν.

LIX.

εἰς ἀρχὴν κατασταθῆς μηδ' ἐνὶ χρεῶ πονη-
ρῶ πρὸς τὰς διοικήσεις. ὧν γὰρ αὐτὸς ἐκεί-
νῳ ἀμάρτοι, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσι.

LX.

ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάτῃς
μὴ πλεσιώτορῳ, ἀλλ' ἐνδοξότορῳ. πολ-
λῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ πρὸς τὸ πλῆ-
θος ἔπαινον.

LXI.

μηδ' ἐνὶ

μηδὲνὶ πονηρῶ πράγματι μήτε πρῆξις
σο, μήτε σιωπῆς. Δόξαις γὰρ καὶ αὐτὸς
ποιῶντα πράττην, οἷα πόρ ἀν τοῖς ἄλλοις
πράττεισι βοηθῆς.

LXII.

πρᾶσκειδίαζε σεαυτὸν πλεονεκτῆρ μὲν
δωάμενον, ἀνέχῃ δὲ τὸ ἴσον ἔχων, ἵνα δὲ
κῆς ὀρέγεσθαι δίκαιοσύνης μὴ δὲ ἀδυνεί
αμ ἀλλὰ δὲ ἐπιείκταν.

LXIII.

μᾶλλον ἀποδέχου δικάϊαν πονήϊαν ἢ
πλῆστον ἀδίκον. τοσούτω γὰρ κερδέτων δὲ
καιοσύνη χρημάτων, ὅσων τὰ μὲν ζῶντας
μόνον ὠφελεῖ. ἢ δὲ καὶ τελευτήσασιν δόξαν
πρᾶσκειδίαζε. κακάνων μὲν τοῖς φάυλοις
μέτεσι, ταύτης δὲ τοῖς μοχθηροῖς ἀδυνεί
στον μεταλαβῆν.

LXIII.

μηδὲν ἄζηλον τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαί
νόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχῃ αὐτὸς μετὰ
δικαιοσύνης ζημιωθῆντας. οἱ γὰρ δίκαιοι
τὸν ἀδίκων εἰ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτῶσιν,
ἄλλ' ὅν ἐλπίσι γε αὐδαίαις ὑποδέχονται.

LXV.

πάντων μὲν ἐπιμελῶ τῷ πρὸς τὸν βίον,
C μάλιστα

μάλιςα δὲ πλὴν σεαυτοὶ φρόνησιν ἄσκη. μέ-
γιστον γὰρ γν' ἐλαχίσω νῶς ἀγαθὸς γν' ἀνθρώ-
πῳ σώματι.

LXVI.

παρῶ τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονθ, πλὴν
δὲ ψυχῇ φιλόσοφθ, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτε-
λαῖν διύη τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προσορᾶν ἐπί-
ση τὰ συμφέροντα.

LXVII.

παῦ δ', πᾶν μέλλης λέγειν, πρότερον ἐ-
πισκόπη τῇ γνώμῃ. πολλοῖς γὰρ ἢ γλῶσσαι
προτρέχει εἰς διανοίας.

LXVIII.

νόμιζε μηδ' γν' εἶναι τῶν ἀνθρώπων βέ-
βαιον. ὅτι γὰρ ὅτ' εὐτυχῶν ἔση πόριχα-
ρης, ὅτε δυστυχῶν πόριλυπθ.

LXIX.

Δύο ποιῶ λαίρως τοὶ λέγειν: ἢ πόδι ὦν
οἶδα σαφῶς, ἢ πόδι ὦν ἀναγκάϊου ἐπιεῖν. γν'
τέτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγθ τ'σιγῆς κρείττων,
γν' δὲ τοῖς ἄλλοις ἀμεινον σιγαῦν, ἢ λέγειν.

LXX.

χαῖρε μὲν ὑπὸ τοῖς συμβάενδοσι τῶν ἀγα-
θῶν, καὶ λυπῶ μετρίως ὑπὸ τοῖς γινομένοισι
τῶν κακῶν. γίνε δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' γν' ἐτέ-
ροισ

ροισ ὡρ λατάδηλθ : ἀποπορ γάρ τῷ μὲν
 ἔσιαν γν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν τῷ δὲ
 διαύοιαν φανδραὺ ἔχοντα πόριπαταῖν.

LXXI.

μᾶλλον θυλαβῶ ψόγορ, ἢ λίνδιωορ. δ' αἰ
 γάρ εἰν φοβδραὺ, τοῖς μὲν φάυλοισ τῷ τῷ
 βίε τελοδύτῳ, τοῖς δὲ ἀποδ' αἰοισ τῷ γν τῷ
 ζῶ ἀδ' οξίαν.

LXXII.

μάλισα μὲν παρῶ ζῶ λατά τῷ ἀσφᾶ
 λειαν. ἐὰν δὲ ποτέ σοι συλβῆ λινδιωδύειν:
 ζήτῃ τῷ ἐκ τῷ πολέμο σωτηρίαν μετὰ
 λαλῆς δ' ὄξυς, ἀλλὰ μὴ μετ' ἀεχρᾶς φήμης.
 τὸ μὲν γάρ τελοδύτῃσαι πάντων ἢ πεπρω-
 μῶν λατέκρινε, τὸ δὲ λαλῶς ἀποθανεῖν
 ἴδιον τοῖς ἀποδ' αἰοισ ἢ φύσις ἀπγίμε.
 καὶ μὴ θαυμάσις ἢ πολλὰ τῷ ἀρημῶν ἔ
 πρέπῃ σοι πῶς τῷ νυῦ πῶδ' αἰν ἠλικίαν.
 ἔ δὲ γάρ ἐμὲ τῷ το δ' ἰελαβην, ἀλλὰ προελό-
 μῳ δ' αἰ αὐτῆς πραγματίας ἄμα τῷ τε
 πῶδ' αἰ βίε συμβελέαν ἐξνεγνῆν, καὶ
 τῷ μέλλοντ' αἰ χρόνου παρᾶγγελμα λα-
 ταλιπᾶν τῷ μὲν γάρ τούτων χρεῖαν ῥα-
 δίως ἠδ' ἠσαι. τὸν δὲ συμβελοδύοντα μετ'
 θυνοίας χαλεπῶς εὐρήσαι. ὅπως οὐρ

- τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἐτόρῳ ζητῆς, ἀλλ' ἐντεῦθε
 θῆν ὡσαύτῳ ἐκ ταμίας προφέρεις, ὡς ἠθλῶ δ' αἶρ
 μηδὲ πῶς ἀλιπῆρ, ὡς αὐτὸν ἔχωσι συμβαλόν-
 αμ. πολλῶ δ' αὐτῶ θεῶ χάρις χοίλω, ἢ
 μὴ διαμάρτυμι φη δόξης, ἢ ἔχωσι πόρι βῶ
 I. τυγκάνω. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων αὐτῶ πλείους
 εὐρήθωμεν ὡσαύτῳ τῶν σιτιῶν ποῖς ἡδίστοις
 μάλλον, ἢ τοῖς ὑγιανοτάτοις χείροντας,
 ὅτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι
 πλησιάζοντας, ἀλλ' οὐ τοῖς νοθετοῦσι.
 σὲ δὲ νομίζω τοιυαντίον τῶν ἐγνωκῆσαι,
 τεκμηρίω χρώμενον τῆ πόρι τῶν ἄλλων βου
 II. παιδείαν φιλοπονία. τὸν γὰρ αὐτῶ τὰ
 βέλτισα πράττειν ἐπιτάττοντα, τὸ τὸν αἰ-
 κὸς καὶ τῶν ἄλλων αὐτῶ πῶς ἀρετῶν πῶς
 καλοῦντας ἀποδέχεσθαι. μάλιστ' αὐτῶ πα-
 ροξωθέης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ὄργων, ἢ
 καταμάθοις ὅτι τὰς ἡδονὰς τὰς ἐκ τῶ-
 των μάλιστ' ἀγαθῶς ἔχομεν. ἐν μὲν τὸ ἕνα
 θυμῶν, καὶ τὰς πλησμονὰς ἀγαπῶν, οὐθὺς
 αἰλύπαι τὰς ἡδονὰς πῶς ἀπεπήγασι. τὸ
 III. δὲ πόρι τῶν ἀρετῶν φιλοπονίαν καὶ σωφρο-
 νως τὸν ἑαυτῶ βίον ὀκονομεῖν, ἀλλ' τὰς τῶ-
 ψαις ἀλικεινῆς, τῶν βεβαιότηρας ἀποδίδω-
 σι. καὶ κἂν μὲν πρῶτον ἡδονῶν. ὕσδρον ἐ-
 λυπήθη

λυπήθημεν. γνῶταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας
 τὰς ἡδονὰς ἔχομεν. γνῶταῦσι ἢ τοῖς ὄρτοις
 ἔχῃ ἔτω εἰ ἀρχῆς μνημονοῦμεν, ὡς εἰ τε-
 λούτης αἰδοῦσιν λαμβάνομεν. τὰ γὰρ πλεί-
 σα τῶν πρὸ τοῦ βίου, ἔστι αὐτὰ τὰ πράγ-
 ματα ποιεῖμεν, ἀλλὰ τὰ ἀποβαινόντων γνῶ-
 κα διαπονῶμεν. γνῶταῦσι δὲ διότι τοῖς μὲν
 φαύλοις γνῶταῦται τὰ τυχόντα πράγματα.
 οὐθὺς γὰρ τὸ βίον τοιαύτω πεποιῶται
 τὴν ὑπόθεσιν, τοῖς ἢ ἀποδύοις ἔχῃ οἰόντες
 εἰ ἀρετῆς ἀμελεῖν, ἢ πολλὰς ἔχειν αὐτὸ ἐπι-
 πλήθοντες. πάντες γὰρ μισοῦσιν ἔχῃ ἔτω
 αὐτὸς ἔξαρτάνοντας, ὡς αὐτὸς ἐπιφκῆς μὲν
 φάσκοντας εἶναι, μηδὲν ἢ τῶν τυχόντων δια-
 αφέροντας, ἠκότως, ὅπερ γὰρ αὐτὸς ἔσθ' λό-
 γω μόνω ψυδουμένης, ἀποδοκιμάζομεν,
 ἢ περὶ αὐτὸ βίον παντὶ ἐλαττωμένης, ἔφαυ-
 λους εἶναι φησόμεν. δικαίως δ' αὖ αὐτὸς τοιού-
 τος ὑπολάβοιμεν, μὴ μόνον εἰς ἑαυτὸς ἀ-
 μαρτάνειν. ἀλλὰ καὶ εἰ τύχης εἶναι προδύ-
 τας: ἢ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα, καὶ δόξ-
 ξαν καὶ φίλους γνῶταῦται. οἱ δὲ σφῶς αὐ-
 τὸς ἀναξίως εἰ ὑπερχύσης οὐδαιμονίας
 κατατίθηται. εἰ ἢ δ' αὖ θνητὸν ὄντα εἰ τῶν θε-
 ῶν σοχάσθαι διανοίας, ἢ γῶμαι κακείνης

IIII.

V.

VI.

ὑπὸ τοῖς οἰκιστάτοις μάλιστ' ἀγλαῶσαι, πῶς
 ἔχουσι πρὸς αὐτὸ φαύλους, καὶ αὐτὸς ἀποδιδάσκων
 τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ ἠρακλῆα, αἰ τὰντα
 λου γυμνῆσαι, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ παύ
 τού τοισιδύσει: τὸν μὲν δὲ τὴν ἀρετὴν ἀθά
 νατον ἐποίησε. τὸν δὲ, δὲ τὴν ἰακίαν ταῖς
 μεγίσταις τιμωρίαις ἐκόλασεν. οἷς χρὴ πα
 ραδείγμασι χρωμένους ὀρεγεῖσθαι εἰ καλο
 καγαθίας. καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἄρη
 μένοις ἐμμενῆν, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ
 βέλτετα μαθητῶν, ἢ τῶν ἄλλων σοφιστῶν,
 εἴ τι χρήσιμον ἐρήκεσιν, ἀναγινώσκον. ὡ
 VII. σπὸν γὰρ τὴν μέλιτταν ὄρωμεν ἐφ' ἅπαν
 τα μὲν τὰ βλαστῆματα λαμβάνουσιν, ἀφ'
 ἐκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνουσιν, ὅτω χρὴ
 καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους, μηδ' ἄλλο μὲν
 ἀπέρως ἔχειν, πάνταχόθον δὲ τὰ χρήσιμα
 συλλέγειν. μόλις γὰρ ἀντις ἐκ ταύ
 της εἰ ἐπιμελείας τὰς εἰ φύ
 σεως ἀμαρτίας ἐπι
 κρατήσιν.

P R A E =

PRÆCEPTA MORVM AC VITAE ISOCRATIS AD DEMONICVM.

SENTENTIAE QVAE IN
præfatione.

Improborum societates exiguum tempus dissoluit, bonorum amicitias nulla longinquitas dirimit. I.

Liberi ut facultatum quæ à parentibus relictæ sunt omnium, ita etiam paternarum amicitiarum hæredes esse debent. II.

Nulla res uirtute præstantior, nulla possessio stabilior. Forma uel annis perit, uel morbo extinguitur. Diuitiæ magis uiciorum quam honestatis sunt administræ, quæ & ad ignauiam plenas habenas laxant, & adulescentes ad uoluptates stimulant. Robur si adiunctam habet prudentiam prodest, sed sine ea proprijs succumbit uiribus: & quantum dignitatis addit corpori, tantum uigoris detrahit ipsi menti. Virtus autem sola, in quorum animis firmas radices egerit, æternitate conseruatur, diuitijs diuturnior, nobilitate illustrior. Hæc sola quæ fieri non uidentur posse efficit, sola quæ terrori uulgo sunt, animose sustinet, torporem fugiens, laborem amplectens. III.

C 4 Quod

IIII.

Quod si patris tui uitam in memoriam reuocas, domestico abundas exemplo, in quod intuearis. Nunquam ille uirtutis studia omisit, neq; turpi mancipatus ocio fuit, sed corpus assiduis laborib. exercebat, animum tolerantia periculorum durabat. Opum quoq; nõ erat immodice studiosus, presentibus bonis fruens, quasi esset mortalis, & futurorum curam gerens tanquam immortalis. Neq; aut in uictu sordidus, aut in dādo timidus erat, sed & elegans, & magnificus, & amicis omnibus iucundus. Magis autem sui studiosos quam genere propinquos colebat; firmior enim est ad beneuolentiae coniunctionem, natura lege, mores genere, iudicium necessitate.

V.

Turpe est pictores effingere pulcritudinem animalium, liberos uero imitari non posse mores atq; uirtutem maiorum.

VI.

Corpora moderatis moribus corroborantur, animus doctrinae informatione augetur.

I.

Generalia præcepta totius uitæ.

Primum quidem religioso cultu Deum persequere, non solum sacrificiorum ceremonijs, sed & promissorum fide atq; constantia, in illo enim copia spectantur & facultates, ex hoc morum atq; uitæ iudicatur integritas.

II.

Erga Deum pius esto semper, neq; tibi nouum aut alienum accerse, sed quem ciues tui colunt, honore

nore affice, ita enim & religionem coles, & patriæ legibus obtemperabis.

III.

Talem animum parentibus præsta, qualem à liberis ipse expectas.

IIII.

Corpus crebro & moderate exerce, neq; tam roboris ac uirium caussa, quam coloris & bonæ ualetudinis. Tueri autem ualetudinem poteris, si adhuc integris uiribus, & labore nondum exhau- stis, modum exercitationibus statues.

V.

Neq; in risu immoderatus sis, neq; in oratione petulans: illud enim stulticiam prodit, hoc ostendit confidentiam.

VI.

Quæ turpiter & cum dedecore fiunt, ea ne dici quidem honeste possunt.

VII.

In uultu non insit barbara tristitia, sed eluceat cogitabunda seueritas: illud contumaciæ signum, hoc prudentiæ est indicium.

VIII.

Nihil cū modestia, pudore, integritate, frugali- tate comparandū puta: nam uera & perfecta ado- lescentiæ laus, ex his quasi fontibus proficiscitur.

IX.

Spe cælandi nihil indignum bonis moribus ad-

mitte, ut enim uulgus cales, te ipso iudice nocens eris.

X.

Deum metue. Parentes cole. Amicos reuerere. Legibus obtempera.

XI.

Voluptates sectare, quarum te non pudeat. Delectationem enim quam honestas efficit, nihil est liberalius: quam turpitudine parit, nihil usu foedius, nihil aspectu deformius.

XII.

Calumnias ne ioco quidem proba, uulgus enim non ueritate, sed opinione regitur.

XIII.

Sic uitae factorumque rationem institue, tanquam in conspectu omnium mortalium uiuas: quod enim ad exiguum tempus occultabis, longior tandem dies in apertum proferet.

XIII.

Plurimum opinionis tibi adiunges, si ea non facies, quae si ab alijs fortasse facta fuerint, merito reprehendas.

XV.

Si cupidus discendi eris, plurima etiam addisces.

XVI.

Quae studio consecutus es, meditatione conserua, quae scientiam tuam fugiunt, arte industriaque copara. Aequae enim turpe est salutaria praecipua
non

non audire, atq; amicorum præclara munera nol
le accipere.

XVII.

Quodcunq; tibi ætas ocij concedet, audiendo
discendoq; totum consume, Ita fiet, ut quod ab alijs
magno labore inuentum est, tu exigua omni-
no opera consequare.

XVIII.

Præceptionum numerum locupletibus copijs
anteponere: siquidem harum usus caducus & mo-
mentaneus est, illæ nulla temporis diuturnitate ui-
olantur. Sola enim rerum omnium æterna, atque
immortalis est sapientia.

XIX.

Peregrinationes longinquas suscipere ne detre-
ctes, ut præceptis uirorum sapientium melior eua-
das. Turpe enim est immensa transire maria, am-
plificandi rei gratia mercatores, & adolescentes
ne terra quidem proficisci ad eos, quorum uirtute
ac sapientia cultiores reddantur.

XX.

Moribus humanus, sermone affabilis esto. Hu-
manitatis enim est blandum in appellando, comi-
tatis in respondendo facilem esse.

XXI.

Facilis quidem esto omnibus, sed familiaris tan-
tum optimis, ita fiet, ut & illorum gratiam, &
horum concilies amicitiam.

Interpel-

XXII.

Interpellatiões neq; graues sint, neq; de iisdem rebus repetitæ. Rebus enim in omnib. est satietas.

XXIII.

Labores suscipe uoluntarios, ut assuescas necessarios ferre.

XXIII.

Quorum uiciorum seruitus turpis animo est, in ea imperium continentiae exerce, in lucrum, iram, uoluptatem, dolorem, horum enim dominatum sic assequere: Si lucrum putabis potius, id quod ad laudem, quam quod ad amplificandas fortunas pertinet. Si iratus, talem te ostendes in culpa aliorum, quales eos in tuis ipse delictis esse uelis. In usu uoluptatum, si dedecori duces, seruitijs imperare, parere libidibus. In fortunæ casibus atq; dolore, si alienæ calamitatis testis, te quoq; hominem esse memineris.

XXV.

Secreta tibi credita fidelius, quam pecuniam depositam custodi. Boni enim uiri moribus magis, quam iureiurando credi oportet.

XXVI.

Homini improbo qui nihil credit, et qui uiro probato fidem habet, is minime facit præter officium.

XXVII.

Quæ tecta esse cupis, nemini aperias, nisi eiusmodi res sint, ut & tibi qui dicas, & illis qui audiant, proferre sit perniciosum. Iusiu=

XXVIII.

Iusiurandum tibi delatum, duabus de causis accipe, primum ut te turpitudine & crimine, deinde amicum liberes periculo. Sed pecuniæ gratia, etiam si causas uincas, Deum testem nõ aduoca, alij enim te impium esse, alij auarum iudicabunt.

XXIX.

In amicitiam neminem facile admitte, nisi antea summo studio inquisieris, quomodo ueteres amicos suos coluerit. Quali enim fide in illos fuit, tali in te quoq; futurum puta.

XXX.

In contrahendis amicitijs tardior esto, contractas autem maxima religione cole, utrunq; enim reprehendi solet, & amicis destitutum esse, & subinde nouos eligere.

XXXI.

Cum incommodo amicos ne tentes, mores tamen ipsorum non ignores, quod tali consilio fortasse efficies, si antequam necessitas aliqua te premat, illorum auxilium simulate implores: item si ea quæ enunciare parum noceat, ueluti arcana quædam communices atq; credas, nam opinione deceptus, nihil mali incurres, non deceptus, mores illorum apertius cognosces.

XXXII.

Amicorum fides tum maxime cernitur, cū aut uita in periculum uocatur, aut quæritur miseriarum so-

rum socius. Aurum enim igne probamus, amicum malis cognoscimus.

XXXIII.

Usus amicitiarum iucundissimus est, quando non expectes donec ad te ueniatur, sed tua sponte necessitatibus occurras.

XXXIII.

In utroque maxima turpitudine est, & ab inimicis superari scelere, & ab amicis uinci beneficio.

XXXV.

Familiares delige eos, non solum qui in rebus aduersis tuis tristentur, sed etiam qui in secundis non inuideant. Multi enim amicorum uicem aduersam dolent, qui fortuna florente inuidia torquentur.

XXXVI.

Absentium memoriam coram praesentibus repete, ne praesentium, quando non assint, obliuisci uideare.

XXXVII.

Vestitu ad cultum, non ad luxum utere: cultus enim magnificentiam, luxus ostendit prodigalitatem.

XXXVIII.

Non immensas copias desidera, sed mediocribus bonis utere.

XXXIX.

Qui diuitiarum studio tenentur, & quaesitis opibus frui nesciunt, eos contemne. Similes enim sunt illi,

illi, qui bonum equum habet, equitandi imperitus.

XL.

Diuitias tibi compara pecunias & possessiones: per pecunias autem fruendi noticiam, per possessiones utendi modum intellige.

XLI.

Facultates tuas, duabus de causis, magni aestimato: ut & calamitatem ingentem sustineas, & amico bono laboranti opem feras. Reliqua in uita non cupiditatum, sed mediocritatis sint ministræ.

XLII.

Præsentem fortunam tolera, & mente percipe meliora.

XLIII.

Calamitoso non insultes, fortuna enim uaria est, & exitus rerum incerti.

XLIII.

Erga bonos beneficus esto, nam præclarus thesaurus est gratia, quæ à bono uiro expectatur.

XLV.

In improbos conferre beneficium est alienis canibus cibum dare, canes enim tam pascentem, quàm temere sibi obuium, sæpenumero allatrant: Improbi etiam itidem tam amicis prosunt, quam inimicis qui obsunt, malum afferunt.

XLVI.

Assentatores & impostores abominari oportet: nam credulitate uterq; utitur ad perniciem tuam.

Si audies

Si audies amicos tibi in re turpi gratificantes, non deerunt unquam qui te ad optima nitentem retardabunt.

XLVIII.

In consuetudine comis, non insolens esse uelis: horum enim elationem & tumorem uix tolerant serui, illorum suauitatem libentibus animis complectuntur omnes. Comitatem his artibus comparabis, si ad lites suscipiendas tardus sis, & ad deponendas iniurias facilis: Si in contentionibus non pugnas, in congressionibus non iracundus, etiamsi is qui contradicit, iniusta de causa moueatur: si eum adhuc ira incensum fueras, ad se reuersum grauitate reprehendas. Si in iocis non seuerus sis, neque in serijs ridiculus. Ineptiae enim sunt odiosae. Si ingrati gratiam non studeas imitari, quod multis accidit qui gratificantur quidem, sed cunctando officij gratiam effundunt. Si nec studiosus sis culpandi, quoniam graue: neque reprehendendi cupidus, quia acerbum.

XLIX.

Potandi consuetudinem, quantum potes, fuge: quod si in potantium greges incideris, antequam te uino deponant, surge atque abi. Menti enim uisus obruta, idem accidere uidemus, quod curribus auriga excusso: Currus enim spoliati rectore nullo ordine

lo ordine rapiuntur, animus quoque ratione orbatus, in multos errores incidit.

L.

Animi magnitudine immortalia sapias. Moderato facultatum usu te mortalem ostendas.

L I.

Modestiam immodestiae tanto magis antefere dam existima: quanto maius commodum alia scelera afferunt illis, qui perpetrāt. Immodestus enim ipse sibi damno est, quia saepenumero quod uerbis commisit, id factis & poenae grauitate persoluit.

L II.

Quorum amicitiam expetis, eorum honeste memineris, apud eos qui ipsis renuncient. Nam princeps ad amicitiam conciliandam, laus est: ad parandas inimicitias, uituperatio.

L III.

In consulendo rationem praeteritorum cum futuris confer, ex apertis enim tecta minimo negotio cognosci possunt.

L IIII.

In deliberando tardus, in exequerendo sis celer.

L V.

Optimum est à Deo felicitas, à nobismetipsis prudentia.

L VI.

De rebus, quas te libere proferre pudet, & tamen cum alijs communicare uis, sic tibi uerba faciendā

D ciendā

cienda sunt, tanquam de alieno negotio: ita & amicorum elicies sententiam, & teipsum alijs minus patefacies. Quem autem de tuis rebus consilium adhibere cupis, eiusdem in proprijs negocijs prudentiam precognosce. Nam qui ipse sibi male consulit, nunquam bene prospiciet alieno. Verum enimvero tum maxime recta & salutaria capies consilia, cum aliorum calamitates, ex inopia consilij ortas, spectaueris: sanitatis enim tuendae curam auget, grauis & molesti morbi recordatio.

LVII.

Principis tui mores imitere, & eius studia non reprehende: illo pacto uel cultor ipsius, uel emulador esse uidebere, ita & apud uulgus, honoratus, & apud principem eris acceptus.

LVIII.

Latas à principe tuo leges obserua, lex tamen firmissima tibi sit mos illius. Sicut enim in populari statu agentem, populi gratiam aucupari oportet, ita sub singulari potentia unius, eum qui imperat honorare conuenit.

LIX.

Magistratu aliquo tibi tradito, publicum munus nulli malo committe, illius enim improbitas tandem in tuam redundabit infamiam.

LX.

Magistratu fac decedas, non auctus facultatibus, sed cumulatus gloria. Omnibus enim copijs anteferen-

anteferenda est, honesta multitudinis existimatio.

LXI.

Improbis neq; in re ulla auxilium, nec in iudicijs patrocinium presta. Quisq; enim esse iudicatur talis, qualia negocia & facta tuetur.

LXII.

Danda opera est, ut alijs plus possis, sed tamen ab æquitate nunquã deflectas. Iusticia enim nõ ex indigētia, sed ex æquitate profecta, laudabilis est.

LXIII.

Tenues opes sine iniuria comparatas, maximis iniustorum copijs antepone: Tanto enim iusticia diuitijs potior aestimatur, quod hæ uiuis tantum ex abundantia adiumentũ afferunt, illa uero mortuis etiam splendorem nominis conciliat. Ad diuitias quoq; sæpissime mali perueniunt, sed iusticiae possessio solis bonis conceditur.

LXIII.

Qui iniuste sibi diuitias comparant, eos nõ imiteris, potius adiungas te illis, qui ob iusticiam periclitantur. Quod si iustus iniustum nulla re alia uincit, tamen spe meliore seipsum consolatur.

LXV.

Cum omnia quæ ad uitam pertinent curaueris, tum uel maxime prudentiæ cultum non omittite: quia in re minima maximum est, in humano corpore mens bona.

LXVI.

D 2

Corpus

Corpus laborum patientia exerce, animum studijs sapientiae excole, ut & illo quod decreuisti perficere, hoc uero quod utile est, possis prouidere.

LXVII.

Quod dicturus es, antequam proferas, animo meditare: quoniam multorum cogitationes lingua anteuertit.

LXVIII.

Nihil homini proprium in uita datum puta, sic enim neq; secunda te efferet, neq; aduersa fortuna facile franget.

LXIX.

Duo tempora ad dicendum sunt eligenda, unū cum de rebus tibi cognitis sermo est: alterū cum loquendi necessitas incumbit: His enim, solis sermo laudatur, silentiū reprehenditur: reliquis temporibus omnibus tacere quam loqui est utilius.

LXX.

Si boni quid nactus es, gaude: sin mali quid moderate dole, quemcunq; autem casum in alijs fortuna dederit, cæla. Quid enim absurdius est, quam tecta domi facultatum custodia, animi uero cogitatio & sensus foris omnibus expositus.

LXXI.

Maiore studio infamiam, quam periculum aliquod fuge: malis enim terrorem incutit mors, honestis uero uitæ turpitude.

LXXII.

Vitana

Vitam tuam in primis elige, qua si perfrui tibi non licet, in bello salutem gloriosam quare, remotam ab ignominie macula. Mortem enim in omnibus communem fati ipsius constituit necessitas, sed pulcram mortem uiris tantum fortibus propriam natura esse uoluit.

SENTENTIAE QVAE IN
Epilogo.

Vt pleriq; cibus magis suauibus & gratis, quã salubribus atq; commodis delectantur: ita inuenire homines est, qui plus tribuant amicis ijs, quos libidinum socios, quam quos morum correctores habeant. I.

Qui ipse sibi hanc legem praescribit, ut ex uirtute omnia faciat: is aliorum etiam monita, animo libentissimo audiet. II.

Maximum ad uirtutem calcar habet illius uoluptatis meditatio, quae pura, sincera ex honestate percipitur. Quod si ocio & luxuria animus diffluit, subito uoluptatem dolor aliquis concomitatur: sin in studio uirtutis morumq; disciplina occupatur, ueris atq; diuturnis perfruitur delectationibus. Et illic gaudium doloribus permutatur, hic uero molestia uoluptate compensatur. III.

Non tanta est in rebus incoandis memoria, IIII.

D 3 quantus

quantus in percipiendo exitu doloris sensus: plæ-
ræq; enim hominum actiones non per se, sed eo-
rum quæ sequuntur gratia, suscipi solent.

V. Non peræque odimus illos, qui interdum labun-
tur, atque eos qui cum profiteantur honestatem,
nulla tamen uirtutis laude cæteris antecellunt.

VI. Si mortali fas est deorum consilia inquirere, ex
factis ipsorum erga eos, quibus amice usi sunt, con-
stare puto, quod sit inter malos bonosq; discrimẽ.
Iupiter enim cū Herculem Tantalumq; genuerit,
ut fabulæ ipsæ loquuntur, omnibusq; persuasum
est, illum quidem quod uirtutem coleret, cælo do-
nauit: hunc uero propter scelera pœnis maximis
afflixit.

VII. Quemadmodum uidemus apem uarijs insiden-
tem floribus, de singulis carpere quod est bellissi-
mum, ita literarum studiosum nihil intentatum re-
linquere, sed utilissima quæq; colligere unde-
cunq; oportet: uix enim illa ipsa dili-
gentia, naturæ labes po-
terunt emen-
dari.

DE CA=

DE CALENDIS,
NONIS, ET IDIBVS.

Calendæ, Nonæ, Idus, unde sint
dictæ, scribit Macrobius Satur.
I. Cap. XV.

Ordine non recto, sed inuerso nu-
merandum.

Dies ante Calendas, si in Ianuario
numerentur, intelligimus ante Calen-
das Feb. & ita scribimus.

Primo non dicitur, sed Calendis,
Nonis, Idibus, ut nunc solemus. Ve-
teres, ex ad Calendas, Nonas, Idus.
Vel, Ex ante diem Calendarum, No-
narum, Iduum, Ita enim & apud Ci-
ceronem legitur.

Secundo non dicitur, sed pridie
Calendas, Nonas, Idus. Ita & po-
stridie Calendas, pro IIII. Non. di-
cere possumus, & ita deinceps in re-
liquis.

Quod si progrediamur numeran-
do, ubi nos hodie III. KL. ueteres

D 4 duo

duobus modis efferebant. VNO,
 Ex ad III. KL. id est, ex eo die qui
 dicitur ad III. KL. ALTERO,
 A. D. III. KL. id est, ante diem
 tertium Calendarum, hoc est, die ter-
 tio ante KL. & sic in reliquis. Vete-
 rum ratio facilior est, & apertior, re-
 centiorum breuior, magisque concisa.

VERSUS.

*Sex Nonas Maius, October, Iulius, & Mars
 Quatuor at reliqui. Tenet Idus quilibet octo.
 Iunius, Aprilis, Septemq;, Nouemq; tricen^{os}
 Vnum addat reliquis at Februus octo uicenos.*

DE CONSTRV
CTIONE PARTIVM
ORATIONIS.

REGVLA I.

A Diectiuum, pronomen, partici-
pium & substantiuum, eodem
genere, numero & casu coherent, ut:
Bonus uir. Bona fama. Bonum ui-
num. Meus pater. Tua mater. Lecta
epistola.

II.

Vocatiuus toti orationi præponi-
tur, ut: Huc ades ô Melibœe.

III.

Nominatiuus præcedat Verbum
personale Finitum simili numero &
persona: Cuius quæstio est, Quis?
ut: Præceptor legit.

IIII.

Accusatiuus præcedit uerbum in-
finitum, ut: Credo præceptorem le-
gere.

V.

D 5

Dictio

Dictio affiscit genitium, si apte
quæri potest, Cuius? ut: Domus pa-
tris. Auidus laudis. Miseret me tui.

VI.

Dictio affiscit Dativum, si apte
quæri potest, Cui? ut: Similis patri.
Do tibi.

EXCIPIUNTUR.

Iuvo, Sequor, Imitor.

VII.

Omne uerbum affiscit Accusa-
tium, si apte quæri potest, Quem
uel Quid? ut: Amo te. Aedifico do-
mum.

VIII.

Omne uerbum affiscit Ablati-
uum causæ uel instrumenti, si apte
quæri potest, *Woraus?* *Warumb?*
Womit? *Wodurch?* ut: Verberat
me odio. Placeo obsequio. Iuvo te
consilio.

IX.

Omne uerbū affiscit Ablatium
precij, si apte quæri potest, Quanti?
ut:

ut: Emi librum aureo.

EXCIPIUNTUR.

Genitiui, Tanti, Pluris, Minoris.

X.

Omne uerbum acciscit Genitiuū urbis uel oppidi singularem, primæ uel secundæ declinatiōis, si apte quæri potest, Vbi: ut: Fui Romæ. Habitat Brundusij.

Adduntur Genitiui, Domi, Belli, Militiæ, & Humi. Nam si nomen plurale fuerit uel tertiæ declinationis in Ablatio aut Datio ponetur, ut: Fui Venetijs. Habitat Carthagine uel Carthagini. Additur datus Ruri.

XI.

Omne uerbum acciscit Accusatiuum loci, si apte quæri potest, Quo: ut: Eo Romam, Brundusium, Venetias. Adduntur Accusatiui, Domum, Rus.

XII.

Omne uerbum acciscit Ablatiuū loci si apte quæri potest, Vnde: ut: Venio

nio Roma, Brundusio, Venetijs. Ad-
duntur ablatiui, Domo, Rure.

XIII.

Omne uerbum assciscit Accusati-
uum temporis, si apte quæri potest,
Quam diu: ut: Scripsit totam horam.

XIII.

Omne uerbum requirit Ablatiuū
temporis, si apte quæri potest, Quan-
do: ut: Veni hora tertia.

XV.

Infinitiui adduntur uerbis signifi-
cantibus qualemunque sensum aut
uoluntatem, aut facultatem, ut: Au-
dio te ægrotare. Aueo scire. Non
possum adesse.

XVI.

Participium imitatur sui uerbi con-
structionem, ut: Amans Deum. Ae-
dificans domum.

XVII.

Aduerbum declarat significatio-
nem uerbi, participij, nominis adiecti-
ui, alterius aduerbij, ut: Auide expe-
ctio,

cto. Expectans auide. Insigniter impudens.

XVIII.

Coniunctio aut similes dictiones coniungit, aut orationem nouam superiori attexit, ut: Socrates & Plato. Veniam ad te si potero.

XIX.

Præpositio seruit Accusatiuo, Ablatiuo, utriusque casui, ut: Apud patrem. A doctis. In templum & in templo.

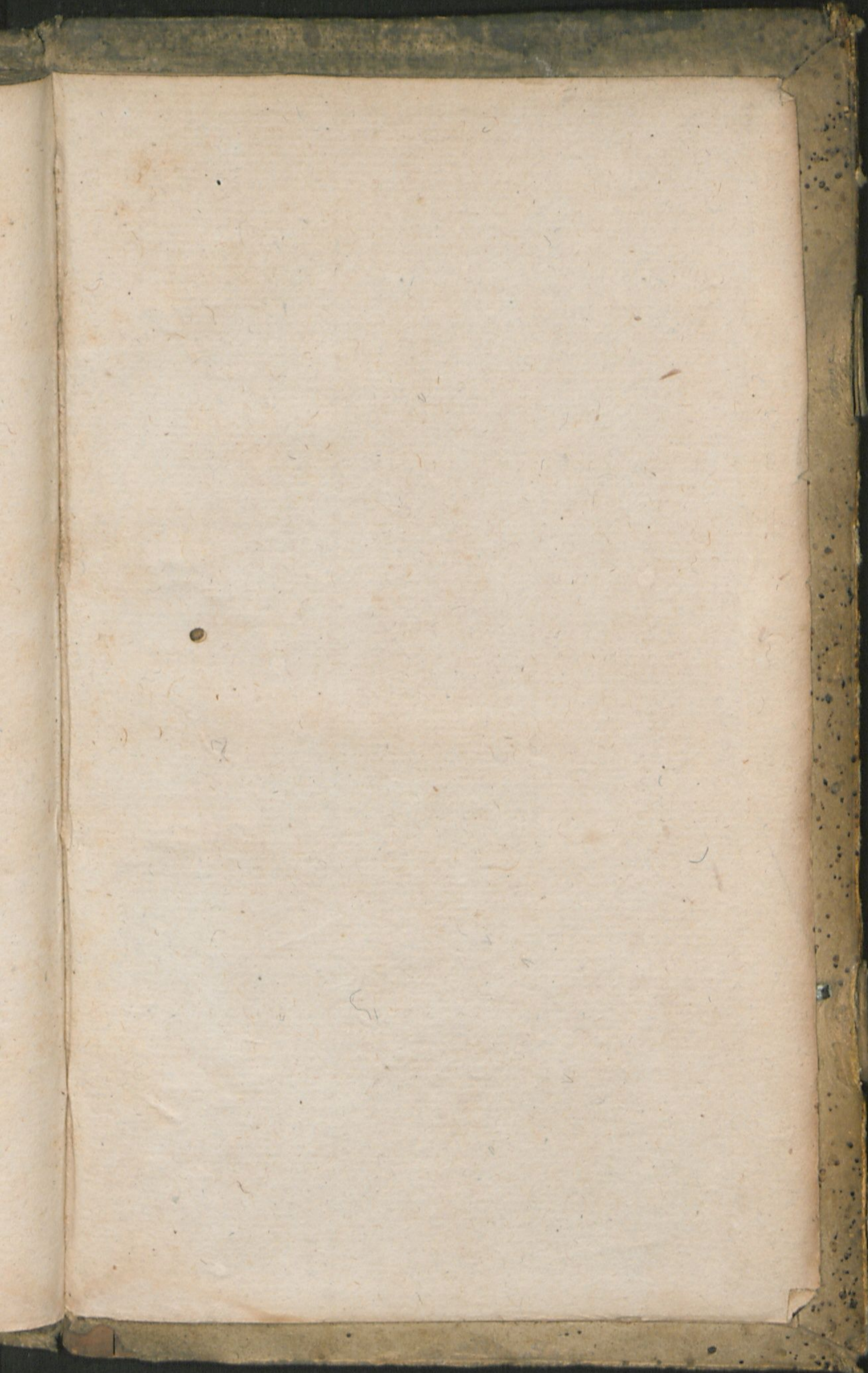
XX.

Interiectiones exclamantes cum Vocatiuo uel Accusatiuo construuntur, ut: Proh dii immortales. Proh deum atque hominum fidem.

FINIS.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

179.

Gc 977

ULB Halle
003 609 251 3

Slc

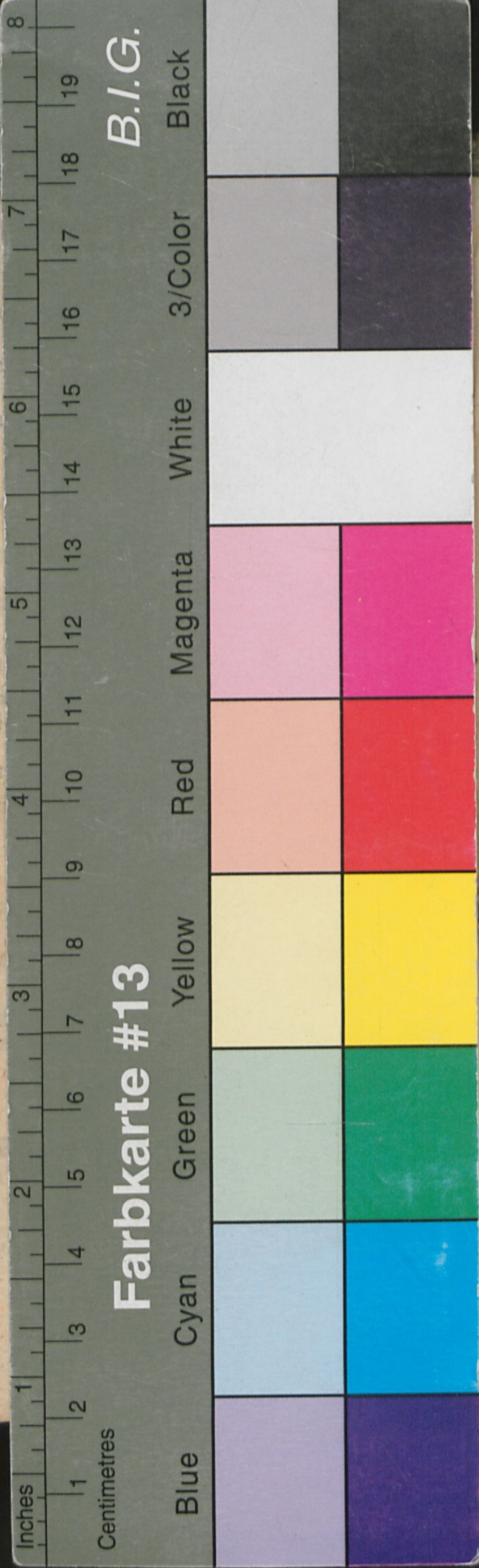
ME

SIC PEREANT OMNES INI
MICI TVI DOMINE

15.

LVDVS LI-
TERARVM APVD

CHEMNICIVM MISNIAE, QVA
RATIONE ADMINI-
STRATA STRETVR,

ADAMI SIBERI.

Ca 1712

ITEM,
PRAECEPTA MORVM
ac vitæ Isocratis ad Demoni-
cum, cum interpre-
tatione
ANDREAE SIDELII.

De Calendis, Nonis, Idibus, quomodo ue-
terum & usitato more scribantur.

*Syntaxis partium Orationis, omnium
breuissima.*

LIPSIÆ

IN OFFICINA HAEREDVM
VALENTINI PAPAE.

ANNO

M. D. LXI.

